

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

29. januar 2009 *

I de forenede sager C-278/07 — C-280/07,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesfinanzhof (Tyskland) ved afgørelser af 27. marts 2007, indgået til Domstolen den 13. juni 2007, i sagerne

Hauptzollamt Hamburg-Jonas

mod

Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co. (sag C-278/07),

Vion Trading GmbH (sag C-279/07),

Ze Fu Fleischhandel GmbH (sag C-280/07),

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne J.-C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Küris og C. Toader (refererende dommer),

generaladvokat: E. Sharpston
justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc-Sławiczek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. april 2008,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co. ved Rechtsanwältin F. Grashoff
- Vion Trading GmbH ved Rechtsanwalt K. Landry
- Ze Fu Fleischhandel GmbH ved Rechtsanwalt D. Ehle
- den tjekkiske regering ved T. Boček, som befuldmægtiget

- den franske regering ved J.-C. Gracia, som befuldmægtiget

- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Erlbacher og Z. Malúšková, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 25. september 2008,

afsagt følgende

Dom

- ¹ De præjudicielle anmodninger vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 1 og 3, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312, s. 1).

- ² Anmodningerne er blevet indgivet under tvister mellem på den ene side Hauptzollamt Hamburg-Jonas (herefter »Hauptzollamt«) og på den anden side Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co., Vion Trading GmbH og Ze Fu Fleischhandel GmbH (herefter de »sagsøgte i hovedsagen«) angående tilbagebetaling af eksportrestitutioner.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

- 3 Ifølge tredje betragtning til forordning nr. 2988/95 »er [det] nødvendigt at bekæmpe handlinger, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, på alle områder«.
- 4 Ifølge femte betragtning til nævnte forordning fastsættes »de handlinger, der betragtes som uregelmæssigheder, samt de administrative foranstaltninger og sanktioner i den forbindelse [...] i retsreglerne på de enkelte områder i overensstemmelse med denne forordning«.
- 5 Følgende er fastsat i samme forordnings artikel 1:

»1. Med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten.

2. Som uregelmæssighed betragtes enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber, enten ved formindskelse eller

bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for Fællesskabernes regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift.«

6 I artikel 3, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2988/95 er følgende fastsat:

»1. Forældelsesfristen for retsforfølgning er fire år fra det tidspunkt, hvor den i artikel 1, stk. 1, omhandlede uregelmæssighed fandt sted. Der kan imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastlægges en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.

Hvad angår vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder regnes forældelsesfristen fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. [...]

Forældelsesfristen for retsforfølgning afbrydes af enhver handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter hver afbrydelse løber forældelsesfristen videre.

[...]

3. Medlemsstaterne bevarer muligheden for at anvende en længere frist end fristen i [...] stk. 1 [...]«

7 Følgende er fastsat i nævnte forordnings artikel 4, stk. 1 og 4:

»1. Enhver uregelmæssighed medfører i almindelighed tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel:

— ved forpligtelse til at betale de skyldige beløb eller tilbagebetale de uberettiget oppebårne beløb

[...]

4. Foranstaltningerne i denne artikel betragtes ikke som sanktioner.«

8 Ifølge ordlyden af artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 træder forordningen i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, der fandt sted den 23. december 1995.

Nationale bestemmelser

9 I henhold til det af den forelæggende ret anførte fandtes der på tidspunktet for de i hovedsagerne omhandlede faktiske omstændigheder i Tyskland ingen forældelsesbestemmelse, som specielt fandt anvendelse på tvister af administrativ karakter vedrørende fordele, der var bevilliget med urette. Imidlertid anvendte såvel forvaltningen som domstolene i Tyskland ved analogi den almindelige trediveårige

forældelse, således som den er fastsat i § 195 i den tyske borgerlige lovbog (Bürgerliches Gesetzbuch). Siden 2002 har denne almindelige forældelsesfrist imidlertid været fastsat til tre år.

Twisterne i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- ¹⁰ Det fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at de indstævnte i hovedsagen i 1993 lod oksekød fortolde med henblik på dets udførsel til Jordan og efter ansøgning modtog forskudsvis eksportrestitution. Efter kontrolundersøgelser, der blev foretaget i begyndelsen af 1998, blev det opdaget, at de omhandlede ladninger i realiteten var blevet viderebefordret til Irak som led i transit eller reeksport.
- ¹¹ På den baggrund har Hauptzollamt ved afgørelser af 23. september 1999 (sag C-278/07) og af 13. oktober 1999 (sagerne C-279/07 og C-280/07) krævet tilbagebetaling af de omhandlede eksportrestitutioner.
- ¹² De indstævnte i hovedsagen har derfor anlagt søgsmål ved Finanzgericht Hamburg til prøvelse af disse afgørelser. Finanzgericht Hamburg har givet dem medhold med den begrundelse, at forældelsesreglen som fastsat i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 udgør en hindring for de omhandlede tilbagebetalinger, eftersom kravet herom blev fremsat mere end fire år efter de omtvistede eksporttransaktioner.

¹³ Hauptzollamt har ved den forelæggende ret iværksat revisionsanke af disse afgørelser, der er afsagt af nævnte Finanzgericht.

¹⁴ Idet Bundesfinanzhof bl.a. konstaterede, at de påtalte uregelmæssigheder vedrørte en periode, der lå forud for vedtagelsen af forordning nr. 2988/95, besluttede den at udsætte sagerne og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål, der er affattet enslydende i de tre sager C-278/07 — C-280/07:

- »1) Skal den i artikel 3, stk. 1, første afsnit, første punktum, i [...] forordning [...] nr. 2988/95 [...] fastsatte forældelsesfrist også anvendes, når en uregelmæssighed er begået eller ophørt, før [nævnte] forordning [...] trådte i kraft?
- 2) Kan den deri fastsatte forældelsesfrist overhovedet finde anvendelse på forvaltningsmæssige foranstaltninger som f.eks. tilbagesøgning som følge af uregelmæssigheder med hensyn til bevilgede eksportrestitutioner?

Såfremt disse spørgsmål besvares bekræftende:

- 3) Kan en medlemsstat også anvende en længere frist i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning [...] nr. 2988/95, når en sådan længere frist var fastsat i medlemsstatens lovgivning, allerede før den nævnte forordning blev udstedt? Kan en sådan længere frist også anvendes, når den ikke var fastsat i en speciel ordning for tilbagesøgning af eksportrestitutioner eller for administrative foranstaltninger i almindelighed,

men fulgte af en generel regel i den pågældende medlemsstat, som omfattede alle tilfælde af forældelse, der ikke var omfattet af specielle bestemmelser (opsamlingsregel)?«

- 15 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 30. juli 2007 er sagerne C-278/07 — C-280/07 blevet forenet med henblik på den skriftlige og mundtlige forhandling samt dommen.

Indledende bemærkninger

- 16 For så vidt angår de indstævnte i hovedsagens argumentation vedrørende den forelæggende rets gengivelse af de faktiske omstændigheder, herunder bl.a. vedrørende forekomsten af de uregelmæssigheder, som de bebrejdes, skal det indledningsvis bemærkes, at det ikke tilkommer Domstolen at fastlægge de faktiske omstændigheder, som er relevante for afgørelsen af tvisten i hovedsagen. Domstolen skal således i henhold til kompetencefordelingen mellem Domstolen og de nationale retter tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelsesafgørelsen er baggrunden for de præjudicielle spørgsmål (jf. i denne retning dom af 13.11.2003, sag C-153/02, Neri, Sml. I, s. 13555, præmis 34 og 35, og af 17.7.2008, sag C-347/06, ASM Brescia, Sml. I, s. 5641, præmis 28).
- 17 Derfor skal de præjudicielle spørgsmål behandles inden for rammerne af de faktiske omstændigheder, der er blevet fastlagt af Bundesfinanzhof.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål

- ¹⁸ Med det andet spørgsmål, som bør behandles først, ønsker Bundesfinanzhof nærmere bestemt oplyst, om den forældelsesfrist, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95, ikke kun finder anvendelse på sanktioner, men også på forvaltningsmæssige foranstaltninger.
- ¹⁹ Nævnte ret ønsker således at få bekræftet, at begrebet »retsforfølgning«, der er omhandlet i nævnte bestemmelse, uden forskel omfatter ethvert skridt, der tages af de nationale myndigheder i forbindelse med en uregelmæssighed, og om begrebet som følge heraf ikke kun omfatter sådanne foranstaltninger, som kan føre til en administrativ sanktion som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95.
- ²⁰ Det skal hertil bemærkes, at der ved artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 indføres »generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten«, hvilket ifølge tredje betragtning til forordningen sker med henblik på at »bekæmpe handlinger, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, på alle områder« (jf. dom af 24.6.2004, sag C-278/02, Handlbauer, Sml. I, s. 6171, præmis 31).
- ²¹ Vedrørende retsforfølgning er der imidlertid i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 fastsat en forældelsesfrist, der løber fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted, hvilket ifølge artikel 1, stk. 2, i samme forordning omfatter »enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslut-

ningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget [...]« (jf. Handlbauer-dommen, præmis 32).

22 I modsætning til, hvad bl.a. den franske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har gjort gældende, følger det således heraf, at artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 finder anvendelse på både de i artikel 5 i forordningen nævnte uregelmæssigheder, som fører til en administrativ sanktion, og dem, som er genstand for en administrativ foranstaltning som omhandlet i artikel 4 i nævnte forordning, hvilke foranstaltninger har til formål at tilbagekalde den uberettiget opnåede fordel uden dog at udgøre sanktioner (jf. i denne retning Handlbauer-dommen, præmis 33 og 34).

23 Herefter bør det andet spørgsmål besvares med, at den i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 fastsatte forældelsesfrist finder anvendelse på administrative foranstaltninger, såsom tilbagesøgning af en eksportrestitution, der uberettiget er oppebåret af eksportøren på grund af uregelmæssigheder, som sidstnævnte har begået.

Det første spørgsmål

24 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om den regel om fireårig forældelse, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95, finder anvendelse på uregelmæssigheder, der er blevet begået, eller som er ophørt inden denne forordnings ikrafttræden.

- 25 Det bemærkes indledningsvis, at forud for vedtagelsen af forordning nr. 2988/95 havde fællesskabslovgiver ikke fastsat nogen forældelsesregel, der fandt anvendelse på tilbagesøgning af fordele, der uberettiget var opnået af erhvervsdrivende som følge af en af dem foretaget handling eller undladelse, som havde skadet eller ville skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af Fællesskabet.
- 26 Forud for vedtagelsen af forordning nr. 2988/95 skulle tvister vedrørende tilbagesøgning af beløb, der er udbetalt med urette i henhold til fællesskabsretten, i mangel af fællesskabsretlige forskrifter således afgøres af de nationale retter under anvendelse af disses nationale ret, om end under hensyntagen til de i fællesskabsretten fastsatte grænser, hvilket vil sige, at de bestemmelser, der var gældende i henhold til national ret, ikke i praksis måtte umuliggøre tilbagesøgningen af den uberettigede støtte eller gøre den uforholdsmæssigt vanskelig, og at anvendelse af den nationale ret ikke måtte medføre forskelsbehandling i forhold til de regler, der var gældende for nationale tvister af samme art (jf. dom af 19.9.2002, sag C-336/00, Huber, Sml. I, s. 7699, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 27 Med vedtagelsen af forordning nr. 2988/95 og navnlig dens artikel 3, stk. 1, første afsnit, har fællesskabslovgiver imidlertid tilsigtet at indføre en almindelig forældelsesregel, der finder anvendelse på dette område, hvorved den tilsigtede dels at fastsætte en minimumsfrist, der finder anvendelse i samtlige medlemsstater, dels at det ikke skal være muligt at tilbagesøge beløb, som uberettiget er opnået fra Fællesskabets budget, efter udløbet af en periode på fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden vedrørende de omtvistede betalinger fandt sted.
- 28 Det følger heraf, at fordele, som uberettiget er opnået fra Fællesskabets budget, fra tidspunktet for forordning nr. 2988/95's ikrafttræden, når bortses fra de sektorer, for hvilke fællesskabslovgiver har fastsat en kortere frist, i princippet kan tilbagesøges af de kompetente myndigheder i medlemsstaterne inden for en frist på fire år.

- 29 For så vidt angår fordele, som uberettiget er opnået fra Fællesskabets budget som følge af uregelmæssigheder, der er begået før forordning nr. 2988/95 trådte i kraft, har fællesskabslovgiver med vedtagelsen af artikel 3, stk. 1, i denne forordning og med forbehold af denne artikels stk. 3 på denne måde fastsat en generel forældelsesregel, hvorved den bevidst har afkortet den periode, i hvilken myndighederne i medlemsstaterne, der handler i fællesskabsbudgetets navn og for dettes regning, skal tilbagesøge eller burde have tilbagesøgt sådanne uberettiget opnåede fordele, til fire år.
- 30 I medfør af retssikkerhedsprincippet tillader anvendelsen af artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 imidlertid ikke nævnte nationale myndigheder at tilbagesøge tidligere gæld, som allerede er forældet i henhold til nationale forældelsesbestemmelser, der var gældende på det tidspunkt, hvor de omhandlede uregelmæssigheder blev begået, og som lå forud for denne forordnings ikrafttræden.
- 31 For så vidt angår gæld, der er opstået mens en national forældelsesbestemmelse som den, der er omhandlet i hovedsagen, var gældende, og som endnu ikke er forældet, havde forordning nr. 2988/95's ikrafttræden den følge, at en sådan gæld i henhold til denne forordnings artikel 3, stk. 1, første afsnit, i princippet forældes inden for en frist på fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssighederne blev begået.
- 32 Under sådanne omstændigheder skal ethvert beløb, der uberettiget er oppebåret af en erhvervsdrivende som følge af en uregelmæssighed, der ligger forud for forordning nr. 2988/95's ikrafttræden, i medfør af denne bestemmelse i princippet betragtes som forældet i mangel af enhver afbrydelseshandling, der vedtages inden for fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssighederne blev begået, hvilket i henhold til samme forordnings artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, skal forstås som en handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden.

33 Det følger heraf, at når en uregelmæssighed, som i hovedsagerne, er blevet begået i løbet af 1993 og var omfattet af en national regel om trediveårig forældelse, er en sådan uregelmæssighed omfattet af den almindelige fællesskabsregel om fireårig forældelse og forældes dermed i løbet af 1997 alt efter den præcise dato, på hvilken nævnte uregelmæssighed blev begået i 1993, dog med forbehold for medlemsstaternes mulighed for i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 at anvende længere frister.

34 Herefter skal det første præjudicielle spørgsmål besvares med, at i situationer som dem, der foreligger i hovedsagerne, skal den i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 fastsatte forældelsesfrist:

- finde anvendelse på uregelmæssigheder, der er begået inden denne forordnings ikrafttræden
- begynde at løbe fra den dato, på hvilken den omhandlede uregelmæssighed blev begået.

Det tredje spørgsmål

35 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret det for det første oplyst, om den mulighed, som medlemsstaterne i medfør af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 har bevaret for at anvende en længere frist end fristen i samme artikels stk. 1, kan vedrøre en forældelsesregel, der ligger forud for vedtagelsen af nævnte forordning. Nævnte ret spørger for det andet, om en sådan længere frist skal hidrøre fra en national

bestemmelse, der specifikt vedrører tilbagesøgning af eksportrestitution eller forvaltningsforanstaltninger i almindelighed, eller om nævnte frist ligeledes kan følge af en almindelig retsgrundsætning.

- 36 I situationer som de i hovedsagerne omhandlede, hvor de uregelmæssigheder, der lægges de erhvervsdrivende til last, er blevet begået i 1993 og var omfattet af en national regel om trediveårig forældelse, forældes beløb, som uberettiget er blevet oppebåret som følge af sådanne uregelmæssigheder, som bemærket i denne doms præmis 33, i 1997, når der ikke er foretaget nogen afbrydelseshandling og på betingelse af, at den medlemsstat, i hvilken uregelmæssighederne er begået, ikke har benyttet den mulighed, den har i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95.
- 37 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at de kompetente nationale myndigheder i hovedsagerne har krævet tilbagebetaling af den omhandlede eksportrestitution ved afgørelser af 23. september 1999 (sag C-278/07) og af 13. oktober 1999 (sagerne C-279/07 og C-280/07).
- 38 Det følger heraf, at forældelse af de omhandlede beløb i princippet må anses for at være indtrådt i medfør af den almindelige fireårige forældelse, der er foreskrevet i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95.
- 39 Imidlertid har de tyske domstole efter denne forordnings ikrafttræden fortsat anvendt den trediveårige forældelsesfrist i henhold til § 195 i den tyske borgerlige lovbog for så vidt angår søgsmål vedrørende tilbagesøgning af restitutioner, der uberettiget er oppebåret af de erhvervsdrivende.

- 40 Det skal i den henseende konstateres, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 henviser til medlemsstaternes »mulighed« for at fastsætte en længere forældelsesfrist end den, der er fastsat i denne artikels stk. 1, første afsnit.
- 41 Det fremgår af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, at denne bestemmelse ikke begrænser sig til at give medlemsstaterne mulighed for at indføre en længere forældelsesfrist end den, der er fastsat i samme artikels stk. 1, første afsnit. Nævnte stk. 3 anerkender nemlig ligeledes udtrykkeligt, at medlemsstaterne har mulighed for at bevare en længere forældelsesfrist, som allerede eksisterede før denne forordnings ikrafttræden.
- 42 Det følger heraf, at medlemsstaterne ifølge artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 for det første kan fortsætte med at anvende længere forældelsesregler, der allerede eksisterede på tidspunktet for forordningens vedtagelse, og for det andet indføre nye forældelsesregler, der fastsætter sådanne frister, efter dette tidspunkt.
- 43 For så vidt angår spørgsmålet, om disse nationale forældelsesfrister skal være fastsat ved en national bestemmelse, der specifikt finder anvendelse på tilbagesøgning af eksportrestitution eller på administrative foranstaltninger i almindelighed, skal det bemærkes, at ordlyden af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 ikke indeholder noget, der udtrykkeligt besvarer et sådant spørgsmål.
- 44 Det er i forordningens artikel 3, stk. 1, første afsnit, ganske vist bestemt, at der i reglerne for bestemte sektorer kan fastsættes en frist, der er kortere end fire år, men at den dog ikke kan være kortere end tre år. Imidlertid omhandler denne bestemmelse spørgsmålet om reglerne for bestemte sektorer, der er vedtaget på fællesskabsniveau, således som det bekræftes i femte betragtning til denne forordning, og ikke nationale regler for bestemte sektorer (jf. i denne retning *Handlbauer-dommen*, præmis 28).

- 45 Endvidere er der i forordning nr. 2988/95 ikke fastsat nogen mekanisme til oplysning eller underretning om medlemsstaternes brug af muligheden for at fastsætte længere frister i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3. Det følger heraf, at der ikke er fastsat nogen form for kontrol på fællesskabsplan for hverken de forældelsesfrister, som medlemsstaterne undtagelsesvis anvender i medfør af denne bestemmelse, eller de sektorer, for hvilke medlemsstaterne har besluttet at anvende sådanne frister.
- 46 Følgelig kan artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95 fortolkes således, at medlemsstaterne inden for rammerne af denne bestemmelse skal fastsætte de nævnte længere forældelsesfrister i specifikke og/eller sektorbestemte regelsæt.
- 47 I lyset af det ovenstående skal det tredje spørgsmål besvares med, at længere forældelsesfrister, som medlemsstaterne har mulighed for at fastsætte i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, kan følge af almindelige bestemmelser, der eksisterede før denne forordnings vedtagelse.

Sagsomkostningerne

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

- 1) Den i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser fastsatte forældelsesfrist finder anvendelse på administrative foranstaltninger, såsom tilbagesøgning af en eksportrestitution, der uberettiget er oppebåret af eksportøren på grund af uregelmæssigheder, som sidstnævnte har begået.
- 2) I situationer som dem, der foreligger i hovedsagerne, skal den i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 fastsatte forældelsesfrist:
 - finde anvendelse på uregelmæssigheder, der er begået inden denne forordnings ikrafttræden
 - begynde at løbe fra den dato, på hvilken den omhandlede uregelmæssighed blev begået.
- 3) Længere forældelsesfrister, som medlemsstaterne har mulighed for at fastsætte i henhold til artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2988/95, kan følge af almindelige bestemmelser, der eksisterede før denne forordnings vedtagelse.

Underskrifter